

Datu pārvaldība

Publicēts: 08.02.2020.

Atvērtie dati

Atvērtie dati ir brīvi pieejama bezmaksas informācija bez atkalizmantošanas ierobežojumiem, kuru var rediģēt un automatizēti apstrādāt ar brīvi pieejamām lietojumprogrammām ([Informācijas atklātības likums](#)). Publiskās pārvaldes datu pieejamība atvērtā veidā ir viens no [e-pārvaldes politikas](#) pamatprincipiem 2014. - 2020. gada attīstības plānošanas periodā.

Atvērto datu pieeju var attiecināt uz visu informāciju, kuru valsts iestāde publicē, piemēram, publiskiem reģistriem un valsts informācijas sistēmu publiskajām daļām, pētījumiem, statistiku, tabulām utt. Pieejas pamatā ir ideja, ka informācija sabiedrībai ir jānodod tādā formā, lai to varētu apstrādāt.

Atbilstoši atvērto datu [pamatprincipiem](#), informācija ir pieejama:

bez maksas

tiešsaistē, bez piekļuves ierobežojumiem

Ir pieejama tieša saite uz datiem (failiem), bez drošības kodu ievadīšanas, reģistrācijas vai tādas datu atlasīšanas tīmekļa formā, kas nenodrošina visu publicēto datu iegūšanu.

mašīnlasāmā formātā, ko var automatizēti apstrādāt ar brīvi pieejamām lietojumprogrammām

Piemēram, CSV, JSON, XML vai citos formātos (ja nav pieejami resursi šādu formātu izveidošanai, svarīgi ievērot principu, ka labāk ir publicēt datus tādā formātā kādā tie ir pieejami, nekā nublicēt vispār). Datu publicēšana tādos formātos, kurus nav iespējams rediģēt un automatizēti apstrādāt (piemēram, PDF vai JPG), neatbilst atvērto datu pieejai.

Ievērojot iepriekšminētos principus, tiek nodrošināta sākotnēja atbilstība atvērto datu idejai, tomēr, lai [pilnvērtīgi](#) varētu izmantot publicēto informāciju, tai jānodrošina:

metadati — strukturēta informācija, kas raksturo attiecīgo informācijas kopumu.

Metadatos var iekļaut ziņas par informācijas autoru, atjaunošanas biežumu, informācijas struktūru un apzīmējumu nozīmi. Metadatus ieteicams sagatavot atbilstoši standartam (skat. zemāk).

pieejamība atvērtā formātā, piemēram, CSV, JSON, XML u.c. formātos.

Kad izpildīti iepriekšminētie nosacījumi, [labākā prakse](#) atvērto datu publicēšanā rekomendē datus noformēt:

ar datu vienībās raksturojošiem unikāliem identifikatoriem, aprakstot tos atbilstoši vienotajam resursu identifikatoram (URI);

nodrošinot saistības ar citām datu kopām saistīto datu veidā (*linked open data*),

Aicinām iepazīties ar [Latvijas Atvērto datu portālā](#) publicētajiem datiem un portāla iespējām!

Latvijas Atvērto datu portāla mērķis ir Latvijas sabiedrībai pieejama atvērto datu platforma, kas ir vienota sadarbības vide Latvijas atvērto datu publicētājiem un izmantotājiem.

Portāla datu publicētāji ir valsts un pašvaldību iestādes vai organizācijas, kas pilda valsts funkcijas. Saskaņā ar normatīvajiem aktiem, atvērtos datus iestādes publicē pēc savas iniciatīvas. Savukārt datu izmantotājs ir ikviens persona (iedzīvotājs, uzņēmējs u.tml.), kurš apmeklē portālu, lai atrastu un izmantotu datus. Datu izmantošana portālā ir bezmaksas.

Latvijas Atvērto datu portāls izveidots Eiropas reģionālās attīstības fonda līdzfinansētā projekta Nr. 2.2.1.1/16/I/001 "[Publiskās pārvaldes informācijas un komunikācijas tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma](#)" ietvaros. Portāla pārzinis ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Portālā izmantotas atvērta koda tehnoloģijas t.sk. [CKAN](#) atvērto datu kataloga platforma.

Izstrādātie papildinājumi ir pieejami atvērta koda veidā vietnē: <https://github.com/dpp-dev>

Atvērto datu piemēri:

Valsts informācijas sistēmu reģistrs: <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/visr>

Uzņēmumu reģistrs: <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/uz>

Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas: <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/piesarnotas-un-potenciali-piesarnotas-vietas>

Publisko iepirkumu paziņojumi: <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/publisko-iepirkumu-pazinojumi>

Apgūsti datu prasmes!

Aicinām pievienoties kopienas grupām [Datu skola](#) un [Latvijas atvērto datu vēstkopai](#), lai satiktu domubiedrus un apgūtu datu prasmes.

Papildus informācija

Projekta "Publiskās pārvaldes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma" aktivitātes "Datu publicēšanas platforma 1. kārtā" īstenošanas ietvaros izveidotie materiāli atvērto datu publicētājiem:

- [Vadlīnijas datu publicētājiem](#) (versija 1.2)
- [Metadatu apraksta standarts](#) (versija 1.0)
- [Ceļvedis metadatu izveidei](#) (versija 1.0)
- [Mašīnlasāmu \(CSV formāta\) datu kopu apraksta standarts](#) (versija 1.1)
- [Ceļvedis mašīnlasāmu datu kopu apraksta izveidei](#) (versija 1.1)

E-pasta adrese saziņai: dati@varam.gov.lv

Oficiālās statistikas programmas atkalizmantošanas indeksa rādītāji

Gads
Rezultāts
2016
200
2017
884
2018
929
2019
1005
2020
1072

Ņemot vērā atkalizmantošanas indeksa metodoloģijas aprēķina maiņu 2016. gadā, rezultāts tiek aprēķināts [Eiropas Datu portāla pētījumā](#) sasniegto aktuālo rezultātu pielīdzinot 2016. gada rezultātam.

<https://www.varam.gov.lv/lv/datu-parvaldiba>